

Kampen om Ungdomshuset: Formationen av kollektiva identiteter i en urban social rörelse

Björn Karlsson, 8510033510

SOK01

Handledare: Carl-Göran Heidegren

1 Innehållsförteckning

1... Inledning.....	4
2... Teori och metod.....	6
2.1 Social rörelse.....	6
2.2 Kollektiv identitet.....	6
2.3 Staden.....	6
2.4 Drifting.....	7
2.5 Interpellation.....	8
2.6 Reciprocitet och cykler.....	9
2.7 Rhizomer.....	9
2.8 Intervjuer.....	9
3 Tidslinje.....	10
4 Aktörer.....	11
5. Analys.....	12
5.1 Bakgrund.....	12
6. Första cykeln. Fas 1-2.....	12
6.1 Sista slaget.....	14
7. Andra cykeln, fas 1. Rivningen.....	16
7.1 Mediadramaturgi.....	20
7.2 Kulturellt skapande och appropriering.....	21
7.3 Andra cykeln, fas 2. Utveckling och fortsättning.....	22
8 Tredje cykeln. Fas 1. G13.....	23
8.1 Fas 2-3. Efter G13.....	25
9. Slutsats och reflektion.....	27
9.1 Andra sociala rörelser.....	27
10. Litteraturlista.....	29

Abstract

This paper concerns the Youth House, Ungdomshuset, and the struggle over it 2006-2008. Arguing that the protests after the eviction of the squatted house created collective identities that are paradigmatic in relation to other social movements and using social movement research combined with marxist human geography the paper investigates the relation of rhizomatic structures, urban material conflicts and collective action. The rationality of violent and dramatic action, media logic and the appropriation of modern culture are basic building blocks of the paper. In essence, it makes the claim that the Ungdomshuset struggle was a rare rebellion in a Nordic welfare state and is a foremost example of struggles based around the reformation of urban spaces and the development of a new reconfiguration of the city along postfordist lines.

Keywords: Marxism, social movements, squatting, postfordist city planning, urban sociology, Ungdomshuset

1. Inledning

“Kampen om Ungdomshuset är intressant, fordi den involverer noget så sjældent som ett riktigt *oprør* i Danmark.”¹ Så börjar *Kampen om Ungdomshuset. Studier i et oprør*. Ungdomshuset var en mytomspunnen plats. Den danska arbetarrörelsen hade uppfört det som ett av sina första Folkets Hus. Det var på Ungdomshuset man beslutade att fira internationella kvinnodagen och Ungdomshuset var en viktig del av hjärtat i den danska ockupationsrörelsen: BZ-rörelsen. Det här är inte en historia om det. Det är istället en historia om *kampen* om Ungdomshuset 2006-2008. Ungdomshuset var alltså en legaliserad ockupation i Köpenhamn sedan tidigt 80-tal som såldes av Köpenhamns kommun och som utvecklade sig till en massrörelse med internationella kopplingar före, efter och under rivningen av huset. Rörelsen lyckades till slut, med hjälp av en storskalig massaktion att få kommunen att förhandla och ge dem ett nytt hus som idag ligger på Dorotheavej 37 i Köpenhamn.

Valet att studera Ungdomshuset är inte bara för dramatiken, historien och intresset av det tidigare nämnde upproret utan kommer från ett generaliseringsanspråk. Jag använder Ungdomshuset som ett paradigmiskt exempel på andra sociala rörelser i vår tid i urbana miljöer. Det urbana i och med förändringen av staden. Inspirerad i stor del av Anders Lund Hansen, och andra marxistiska samhällsgeografer som Mike Davis, förstår jag städernas geografiska omvandling som klasskamp. Städernas omvandling i det vi kan kalla för en postfordistisk ekonomi skapar konflikter över rum och urbana resurser. En plats som är till för alla och som inte genererar profit är en potentiell plats att exploatera i ekonomisk mening. Ungdomshuset var en sådan plats, det man kan kalla för en allmänning. Just försvaret av allmänningar och hur det hänger ihop med den moderna sociala rörelsen är det andra benet i min förståelse av Ungdomshuset. Magnus Wennerhag beskriver de nya sociala rörelserna såhär:

“Dessa (dvs. de äldre sociala rörelserna, min anmärkning) tog sig uttryck framför allt i masspartier och korporativa arrangemang, som fick stor betydelse för politiken under ‘den organiserade moderniteten.’ De ‘nya sociala rörelserna’ å sin sida har sammankopplats med de samhällsförändringar som från 1960-talet ledde till den

¹ R Karpantschov & M Lindblom (red), *Kampen om Ungdomshuset. Studier i et*

organiserade modernitetens kris. Dessa rörelser kom tidigt att kritisera den politiska representationstanken, som de ansåg för demokratiskt otillräcklig. Istället förespråkades ofta ett deltagardemokratiskt synsätt, som såg det egna deltagandet som centralt och utgick från en bredare syn på politik. Under samma period har den representativa demokratis institutioner överlag ansetts råka i en legitimitetskris.”²

De nya sociala rörelserna under senare tid i Sverige, såsom protesterna efter hindrandet av hjälpkonvojen Ship to Gaza och demonstrationerna efter Sverigedemokraternas intåg i riksdagen, liknar på många sätt och vis Ungdomshusetkampen. Även de urbana konflikterna kring husockupationer eller upploppen i svenska förorter som Rosengård bär på intressanta likheter. I och med förändringen av staden följer liknande mönster i hela västvärlden kan man anta att konflikter som är strukturerade på samma sätt också kommer uppstå i Sverige framöver.

Min frågeställning är alltså hur en modern, urban social rörelses identitet kan uppstå och förändras. Detta gör jag genom att undersöka Ungdomshuset som ett paradigmiskt exempel på en sådan rörelse. Hur relaterar den till sina motståndare? Hur organiseras den genom praktiker och formativa händelser? Vad är det som orsakar att den skapas eller omskapas?

2. Teori & Metod

Här följer de olika teoretiska verktyg och analysmodeller jag använder mig av i min uppsats.

oprør, Monsun, Livonia Lettland. 2009. s. 7

² M Wennerhag, *Global rörelse, den globala rättviserörelsen och modernitetens omvandlingar*, Bokförlaget Atlas, Falun 2008 s, 267

2.1 Social rörelse

Jag förstår sociala rörelser som begrepp som liktydigt med det Wiklund kallar för folkrörelser. Ett par centrala delar i hans definition är att en folkrörelse är grundad i tillvaron hos en drabbad grupp som en klass, etnisk minoritet eller annan kategori. Att den utarbetar ett medvetet intresse och en kollektiv identitet. Att den mobiliserar resurser i kollektivet, att den syftar till skydd av allmänningar eller liknande och att den utvecklar relationer till omvärlden.³

2.2 Kollektiv identitet

Med kollektiv identitet menar jag utvecklandet av ett mer eller mindre sammanhängande habitus. Ett sätt att förstå gemensamma handlingar och uttryck för en grupp. Jag menar att en kollektiv identitet är en av många möjliga (kollektiva) identiteter i en grupp, men när jag refererar till den i den löpande texten refererar jag till den identitet som är hegemonisk. Den som kan definiera vad som är viktigt eller oviktigt, vad målen och medlen är och vilka uttrycksformer som dominerar. Det är så att säga skapandet av ett sammanhängande subjekt på ett kollektivt plan.

2.3 Staden

“We have made a study that shows that we get all the trash, pardon the expression, because of the cheap housing. The middle class, who we want to stay, moves to Sweden.” (Holger Bisgaard, Head of Planning in Copenhagen, 2000).⁴

Jag använder mig av marxistisk samhällsgeografi som tjänar till att skapa en “urban scen” för att förklara bakgrunden till varför Ungdomshuset rivs och varför protesterna ser ut som de gör. Grovt uttryckt kan man säga att fram till i alla fall 70-talet eller 80-talet strävade stater efter jämn fördelning av rikedom mellan städer. Man stöttade olika regioner ekonomiskt. Detta lämnade man i och med inträdet av en ny produktionsordning. Det postfordistiska produktionssättet som också i sin tur föder en ny typ av arbetare och en ny typ av stad.⁵ Från att ha börjat i Thatchers England där London skulle vara den ekonomiska ’motorn’ för hela regionen spred sig idén i och med förstörelsen och förflyttningen av tyngre industrier från västeuropa till

³ J. Wiklund, s. 23 är ett exempel. Hela kapitel 1 handlar om definitioner och cykler.

⁴ Citaterat i Hansen, s. 99

⁵ För ett bra exempel, se rubriken ”The global-local nexus of space wars - a framework for analysis” i Hansen s. 23-25

världsprefereferin. Städer började konkurrera med varandra om olika områden för handel och produktion. Det blev viktigt att bygga staden som varumärke för att locka till sig investeringar. I Köpenhamn kan man bäst se detta genom 'Wonderful Copenhagen', ett koncept som stämmer in i det stadsplanerare kallar för 'The creative city'⁶. Staden marknadsförs som en kreativ plats för den kreativa klassen.⁷ 'Bakom den kreativa staden-ideologin ligger förståelsen att det också inkluderar djupa förändringar i den sociala geografin.

Ungdomshuset, liksom Christiania, ligger på mark som idag är värda enorma summor pengar i den förändrade staden. I och med utvecklingen av gentrifieringen i Nørrebro, en process som i korthet kan beskrivas som att medelklassen flyttar in i klassiska 'chica' arbetarkvarter blev marken i centrala Köpenhamn allt mer värd. Ett värde som inte överallt kunde realiserats genom omvandlingar av bostadsformer eller höjda hyror eftersom det låg allmänningar på de platserna.⁸ Alltså platser som är öppna för alla, som är direktdemokratiskt styrda och som fungerar som materiella resurser av sina brukare. I fallet Ungdomshuset gav det tak över huvudet, gratis lokaler för diverse kulturella och politiska aktiviteter. Detta är en del av den teoretiska förståelsen av kapitalrörelser i Köpenhamn. Kapitalet inlemmar jämnt allmänningar i sitt system genom att göra dem till varor. Kapital kan bara bli mer kapital ju mer det rör sig, ju mer det ger avkastning.

När en grupp människors resurs blir hotad mobiliseras ofta den till en rörelse för att försvara den. Likheter kan dras till andra rörelser som försvarar allmänningar som ursprungsbefolkning i Bolivia som kämpar mot vattenprivatiseringar. Med en sådan teori kan vi också uppfatta rationaliteten i motståndet från kollektivet. Organiserandet av protestaktioner, vare sig våldsamma eller ej, följer en rationell förståelse skapad av gruppens förförståelse av sin situation. Generaliseringsanspråket om det förändrade staden sträcker sig såväl till förorter där man kan förstå polisockupationer av gatorna (med visitationer, checkpoints) som förstörelsen av en allmänning till ockupantrörelsers försök att ta över tomma byggnader för att bruka dem. Dessa är

⁶ Hansen, s. 78

⁷ Den mest kände förespråkaren för detta är såklart Richard Florida. För en bra genomgång av hans teori, se Anders Lund Hansen, kapitel 1, space wars.

⁸ För en definition och diskussion av allmänningsbegreppet, se J Wiklund, *Demokratin bärare, det globala folkrörelsesystemet*, Rohnin Förlag, Visby 2010, s. 470

förstås olika rörelser med olika traditioner, metoder och strategier.

2.4 Drifting

För att anknyta till min teoretiska förståelse av staden har jag genomfört några av intervjuerna genom metoden 'drifting.'⁹ Med det menar jag någonting snarlikt Chicagoskolans metoder, en praktik som jag har hämtat från delar av samhällsgeografen. Genom att vandra omkring i staden, i detta fall där Aktion G13, en massiv civil olydnadsaktion, hölls har jag gjort intervjuer under vandringen. Detta för att använda mig av staden som bakgrund och som möjlighet att framkalla nya sidor av berättelsen och stimulera minnet. Intervjupersonerna har uppmanats att peka på platser, förklara händelseförlopp, vad de kände och gjorde. Detta var också för att möjliggöra att komma ur en tillrättalagd berättelse, vare sig medial eller en hämtad från rörelsen. Genom möjligheten att intervjupersonen kunde stöta på en plats där någonting inte alls stämde med historien hoppades jag få tillgång till ett rikare material.

2.5 Interpellation

Interpellationsbegreppet är ett annat av mina huvudsakliga verktyg. Det är hämtat från den franske strukturalisten Louis Althusser. Hans paradexempel är proletären som går nerför gatan och som inte tänker på någonting och plötsligt hör polissirener. I det ögonblicket interPELLERAS proletären som subjekt i en rättsapparat.¹⁰ Internaliserade förståelser av världen, att inte stjäla eller börja fundera på om man begår något brott t.ex. blir direkt aktuella och man blir i det ögonblicket ett subjekt. Andra interpellationsformer kan vara synen av korset på kyrkan eller, som utvecklat av senare queerteoretiker som tagit upp begreppet, den heterosexuella kyssen i en Hollywood-film som interPELLERAR alla tittare till heterosexuella subjekt. Ungdomshuströrelsens kamp för att synas och bilda sitt eget politiska subjekt gjordes ofta genom medel som kan förstås som interPELLERANDE. Denna förståelse har jag

⁹ För ett exempel, se M Casas-Cortés & Sebastián Cobarrubias, 'Drifting through the knowledge machine', i S Shukaitis, D Graeber, E Biddle (red) *Constituent Imagination, Militant Investigations Collective Theorization*, AK Press 2007, Canada, s, 117-118

framförallt hämtat från samma modell som ex. Judith Butler använder sig av för att förstå könade handlingar i hennes performativitetsmodell som utvecklar Althusser's begrepp. Alltså att utförandet av vissa handlingar med viss mening interpellerar de som uppfattar det som skett genom syn eller hörsel som i kyssexemplet ovan.¹¹

2.6 Reciprocitet och cykler

Jan Wiklund hämtar i sin bok *Demokratins bärare, det globala folkrörelsesystemet* sin förståelse av folkrörelsecyklerna från Jean-Paul Sartres verk *Kritik av det dialektiska förnuftet*. I korthet kan man beskriva processen av den sociala rörelsen som en cyklisk process. Det första stadiet är en plötslig, revolutionär berusning. Sartres exempel är massorna som stormar Bastiljen, en period av öppenhet (det Sartre kallar för reciprocitet) och skapande. Gruppen är en grupp av total öppenhet som existerar mer som kollektiv än som individ och kastar ifrån sig tidigare föreställningar. Därefter följer en period av organisering och expansion som dock saknar den totala reciprociteten och som i den sista perioden slutligen byråkratiseras och stelnar. Wiklund påpekar att en cykel kan vara hundra år eller ett par timmar och kan plötsligt röra sig från en rörelsecykel till en annan¹² Jag använder modellen för att periodisera Ungdomshusetkampen i tre cykler. Den *första* är mellan 26:e september 2006 (Reclaim the Streets) till 1:e mars 2007. Den *andra cykeln* inträder mellan den 1:e mars (rivningen) och 6:e oktober 2007 och den *tredje* mellan 6:e oktober (G13) och framåt. Värt att notera är att jag inte har hittat en direkt fas tre i den första och andra cykeln. Den cykliska förståelsen av rörelser är ett verktyg och jag har undvikit att pressa in händelser i mallen av reciprocitet-organisering-byråkratisering på ett konstlat sätt.

2.7 Rhizomer

För att förstå självorganiseringen som framförallt uppstår under första fasen av rörelsecykeln använder jag mig av begreppet rhizom hämtad från Gilles Deleuze och

¹⁰ Althusser, Louis; "Lenin and Philosophy", Monthly Review Press, New York, 1971. s 174

¹¹ J Butler, *Genustrubbel, Feminism och identitetens subversion*, 2007 Bokförlaget Daidalos AB, Uddevalla, kap 1 & s. 2 18-19

¹² Wiklund, s. 25 Jag hämtar min förståelse av Sartre från Wiklunds tolkningar i samma kapitel.

Félix Guattaris teoretiska modell. I korthet kan det beskrivas som nätverksorganisering. Det är en flytande mängd där vilken del som helst kan vara knuten till vilken annan. Det existerar noder där flera delar är länkade samman på en plats. Ungdomshuset i sig är en sådan nod. Torsdagsdemonstrationerna som mötesplats är en annan och rörelsens olika förgreningar in i såväl parlamentariska partier som queerrörelse eller punkscen beskrivs som en rhizom.¹³

2.8 Intervjuer

De intervjuer jag har gjort har skett genom en snöbollsmetod utifrån personliga kontakter. Driftingmetoden var otroligt givande i sammanhanget och i stor grad uppfattade jag det som att det gav information jag annars inte skulle fått genom att det gav nya infallsvinklar och input. Intervjuerna tog en timme med Ted och en och en halv med Rita. Vi gick då den fysiska vägen de var på under Aktion G13 och de fick beskriva vad de upplevde. Jag var tyvärr tvungen att anteckna snarare än spela in eftersom vädret i December och utomhusmiljöer omöjliggjorde inspelat material. Jag har även bara gjort två intervjuer. Interpellationsbegreppet som beskrivit ovan var en viktig komponent i att förstå olika händelser som polisavspärrningars roll eller ljudet av polissirener under aktionen. Efteråt transkriberade jag intervjuerna och lät intervjupersonerna läsa uppsatsen för att godkänna hur de blev citerade.

3. Tidslinje

1897 - Folkets Hus upprättas av den danska arbetarrörelsen på Jaegtvej 69.

1981 - Kravet på ett Ungdomshus reses och en grupp ansöker om upprättandet av ett till Köpenhamns kommun.

1982 - Efter att Köpenhamns kommun först avvisat kravet upprättar de Ungdomshuset på Jaegtvej 69 efter ett år av ockupationer och en expanderande husockupantsrörelsen.

2000 - Efter att ha avvisat försäljningen till en "byekologisk fond" säljs Ungdomshuset av Köpenhamns kommun till Human A/S. En rättstvist inledes med

¹³ G. Deleuze, F. Guattari, *A thousand plateaus: capitalism and schizofrenia*. University of

grund av att beslutet från '82 blivit brutet av kommunen.

2001 - Human A/S säljer Jaegtvej 69 till den kristna sekten Fadershuset.

Augusti 2006 - Den rättsliga tvisten avslutas i och med att rätten avvisar Ungdomshusets anspråk.

23/24 september 2006: Tusentals demonstrerar för Ungdomshuset. En Reclaim the Streets-aktion övergår i upplopp. Rörelsen kommer ur mediaskuggan.

16 December 2006: En demonstration under parollen "The Final Battle" går av stapeln från Ungdomshuset. 273 personer blir gripna efter våldsamma kravaller. Återigen stor medial täckning.

December-1 Mars: Rörelsen kommer igång på allvar. Löst sammansatta grupper av människor gör aktioner för Ungdomshuset.

1 Mars 2007: Ungdomshuset stormas av antiterrorheten från en militärhelikopter. Tre dagars gatustrider utbryter och tusentals demonstrerar för Ungdomshuset.

6:e oktober 2007: Aktion G13. Upp till 10 000 personer försöker utan att angripa (men dock knuffa med sköldar och mänskliga kedjor) polisen ockupera ett hus på Grøndælvengsalle 13 i en spektakulär massaktion.

November 2007: Ungdomshuset och Köpenhamns överborgmästare enas i att upprätta ett nytt Ungdomshus.

Mars 2008: BlokR, en aktion i stil med G13 ämnad att stänga in Köpenhamns kommunfullmäktige efter att förhandlingar kört fast blåses av när kommunen bestämmer sig för att klubba planerna på att ge rörelsen en ny byggnad.

Juli 2008: Rörelsen flyttar in på det nya huset på Dortheavej 61 på Nørrebro.¹⁴

4. Aktörer

På grund av att intervjuerna är hämtade från olika källor är här en kort beskrivning av var intervjuerna kommer ifrån och vilka personerna är. Alla namn är fingerade.

Studier i et oprør

Lea. Början av 20-års åldern, går en konstnärlig linje. Hon var aktiv politiskt i feministisk organisation på vänsterkanten. Var med på de flesta demonstrationerna

Minneasota Press, Minneasota 1987 kap 1.

¹⁴ Tidslinjen är hämtad från tidslinjen i R Karpantschov, s. 13-19

men blev aktiv i rörelsen framförallt kring rivningen.

Peter. Sena 20-års åldern vid intervjun. , facklärd arbetare som aldrig varit politiskt aktiv. Var med första gången vid rivningen av Ungdomshuset.¹⁵

Egna intervjuer.

Ted. Var tonåring under konflikten, bor i mindre skånsk stad. Han hade besökt Ungdomshuset mycket och lyssnat på konserter. Blir politiserad i och med G13.

Rita. Också tonåring under konflikten men var aktiv i ett socialistiskt ungdomsförbund och medorganisatör till G13.

Ungdomshuset: Resistance Within A Normalization Process and the Production of Subversive Situation.

Christian. Queerfeministisk aktivist som var med från December 2006.

Lisa. Queerfeministisk aktivist som kom med i Ungdomshuset genom sina äldre systrar där hon deltog i folkköket.¹⁶

5. Analys

5. 1 Bakgrund

Huset på Jaegtvej 69 uppfördes 1897 av den dansk arbetarrörelsen som Folkets Hus. 1910 beslutades här om att fira den 8:e mars som den internationella kvinnodagen i hela världen. Många stora och viktiga personer i arbetarrörelsen besökte huset.

På 1980-talet utvecklas i Danmark det som sedermera kom att kallas för BZ-rörelsen. Husockupanter kända för sin svarta uniform och sin militans. Deras framgångar gjorde att det inte längre användas Folkets Hus överfördes till rörelsen 1982.

¹⁵ R Karpantschov, s. 181. Båda de intervjuade är intervjuade under första halvan av 2007.

¹⁶ Daniel Blennows uppsats fokuserar på queerfeminister i Ungdomshuset och är en uppsats i genusvetenskap. Hans intervjupersoner finns det lite information om. De blir intervjuade sent på hösten 2008.

Ungdomshuset skulle förbli hjärtat i BZ-rörelsen under dess uppgång och fall som kulminerade i det spektakulära Slaget om Ryesgade 1986 när den danska BZ-rörelsen ockuperar ett helt kvarter i Köpenhamn med våldsamma gatustrider som följd.

2000 säljs Ungdomshuset till en investeringsfirma som säljer den vidare till den kristna sekten Fadershuset. En rättstvist inleds mellan kommunen och Ungdomshuset med bakgrund av avtalet med kommunen 1982, en rättstvist som förloras 2006.

6 Första cykeln, fas 1-2 “Ungdomshuset blir!”

Trots en stor mängd händelser och protester under såväl 2005 som 2006 så får man mycket lite allmänt genomslag. En demonstration den 23:e september samlar dock tusentals deltagare och avlöses av en Reclaim the Streets-fest dagen efter. Reclaim the Streets är en gatufest som specifikt är till för att ta över en del av det offentliga rummet. Kravaller utbryter under Reclaimet och efter denna händelse så bryts man ut ur mediaskuggan på ett sätt som den fredliga demonstrationen dagen innan misslyckades med. I Studier i et oprør förklarar man:

“Det var isaer de voldelige protestbegivenheder, der fremmede avisernes omtale af konflikten (tabel 1). Ikke så underligt, da medierna tiltraekkes af drama og vanskeligt kan ignorere samfundskonflikter, der er brudt ud i lys lue. Ser man alene på baggrundsartikler, altså artiklar af den type, hvor læserne informeres mere generelt og utførligt om et emne så er statistiken utvetydigt klar: Avisernes baggrundsartikler om Ungdomshussagen blev skrevet, når der havde fundet voldelige sammenstod sted. Nok så mange fredlige aktioner havde i sig selv ingen effekt, med hensyn til, hvornår avisredaktionerne fandt det betimeligt at lade journalister gå i dygden med sagen om Ungdomshuset (tabel 2).”¹⁷

Tabellerna texten refererar till visar hur antalet anhängna har ett statistiskt samband

¹⁷ R Karpantschof, s. 56

med artiklar i tidningar och är gjorda av Rene Karpantschoff. Från en tidningsartikel i början av september till 20 stycken kring Reclaimet. Media är en central aktör i det moderna samhället. Man kan säga att det var i och med utbrytningen ur mediaskuggan som Ungdomshusetkonflikten kunde växa sig bortom sin omedelbara krets. Detta var dock inte möjligt så länge tvisten hanterades i ett juridiskt ramverk som omöjliggjorde en större konflikt som inte koncentrerades kring en rättsapparat där den sociala rörelsen inte gör sig som en aktör. Det är detta som är den första fasen i rörelsen då nya möjligheter öppnar sig som förut inte fanns eller kunde ses.

Frågan kom även åter upp till diskussion i Köpenhamns kommun och politikerna började diskutera lösningar på situationen för första gången på sex år.¹⁸ Även en stor rad artister och viktiga kulturpersonligheter i Danmark och utanför började stötta Ungdomshuset. Det är därmed kanske inte märkligt att aktivisternas nästa val är att bemöta polisens rivningshot med en demonstration under parollen 'Det siste slaget om Ungdomshuset!' den 16:e december 2006.

Det är också under den här perioden som intervjupersonen Ted är på Ungdomshuset. Han uttrycker sin fascination för Ungdomshuset såhär:

“Det var laglöst på något sätt. Man fick göra vad man ville. Det var en total frihet. Man fick röka, dricka billig öl. Det var en underground stämning på något sätt. Jag har en kärlek till huset. Jag kunde inte åka över [så ofta, min anm.] för jag hade ju så dålig ekonomi då, men jag följde allt som hände på nätet hela tiden. Jag läste Politiken varje dag.”¹⁹

Andra intervjupersoner från såväl mitt eget som andras material börjar dyka upp kring Ungdomshuset vid den här tiden. Anmärkningsvärt är att en tonåring i Sverige spenderar tid med att läsa dansk dagspress för att hålla sig uppdaterad om vad som händer med Ungdomshuset. Ett hus han blivit sammankopplad med av subkulturella och vänsterpolitiska skäl. Rita kommer ihåg att: “Det var mennesker som talde om att de kunde dø før det huset når de fick rede på att det skulle rydes.”

¹⁸ Karpanstschof, s. 56-57

Många olika historier pågår parallellt med olika dragningskraft och påverkar varandra olika. Å ena sidan Fadershusets vilja att riva byggnaden, uppbackade av Köpenhamns kommun. Å andra sidan utbrytandet av Ungdomshusetrörelsen in på offentligheten igen genom händelserna i September. Att särskilja medialogik från aktiviströrelse är inte alltid det lättaste men valet att organisera 'Det sista slaget' kanske kan ges lika mycket till en politisk tradition och inövad repertoar och handlingsmönster såväl som interaktion med och strategisk förståelse av media av aktiviströrelsen.

6.1 Det sista slaget

'Asked the question "Why are you fighting?" on of the rioters replied; "I'm fighting for my right to be who I am. The Danish state have attacked all experimental or alternative cultural places, schools and theatres. This is about more than just a house. I'm fighting for my right to be different in Denmark!"'²⁰

Så uttrycker sig en demonstrant intervjuad på alternativrörelsehemsidan Indymedia.

Polisen drog tillbaka ordern om att utrymma huset den 14:e december med hänvisning till våldet i september och rädslan för nya oroligheter.²¹ Demonstrationen hålls ändå den 16:e december: 'Det sista slaget.' Många utländska demonstranter är på plats i en demonstration där hundratals är maskerade, bär hjälmar och påkar. Upplopp bryter återigen ut framför TV-kameror och man kan återigen se hur täckningen av konflikten ökar i media.²²

Så här förklarar en intervjuperson händelserna.

"We created a new street- culture quite rapidly so to that if you wanted a party you could just as well do it in the streets.

¹⁹ Ted 2010-12-08

²⁰ "Over 300 arrested in Ungdomshuset defence, Copenhagen."
<http://www.indymedia.org/or/2006/12/876949.shtml> 2010-12-19

²¹ R Karpantschof, s. 58

Suddenly the street was open for divergence, it opened up of divergence in the streets... The riots focused on creating an idea of a whole city in large uprising... [...] It was decentralized with bonfires and burned cars. It was different, very visual and concrete” (Christian 2009-03-21)²³

Här kan vi se hur det som Bauman kallar för 'the public spectacle of inner city riots'²⁴ både är ett sätt att formera sin grupp och samtidigt bryta ner disciplineringsprocesser. Det visuella och konkreta kan förstås som mycket klara symboler i det urbana landskapet som uttrycker gruppens styrka. En samlad händelse var alltså kapabel till att sprida praktiker och handlingsmönster och förena dem under en identitet. Att visa att det var möjligt att bekämpa polisen och att få dem att tappa kontrollen för att på så sätt dra in fler och fler var en nödvändighet för rörelsen under händelserna.

De påföljande händelserna är såväl medialt uppmärksammande som det mobiliserar och stärker Ungdomshusetrörelsen mer. Ett flertal tillfälliga ockupationer sker och det nät av olika rörelser som finns kring Ungdomshuset närmar sig varandra.²⁵ Detta är en del av en tillblivelseprocess av en ny Ungdomshusetidentitet och ett återgående från den hypermilitanta aktionen den 16:e december till lekfulla och kreativa aktioner såsom en nakenfrukost av en queerfeministisk organisation för rätten till staden och avsexualiserandet av nakenhet såväl som ockupationen av Villa Villerkulla, en ockupation med Pippi Långstrump tema.²⁶ Flera berättelser och logiker samexisterar här och tjänar till resursmobilisering och skapandet av identiteter och repertoarer för handling. Att det är möjligt är på grund utav att 'normaliseringsprocessen' i Köpenhamn både drabbar homosexuella såväl som punkare och andra som inte får plats i staden. Ungdomshusetkonflikten fungerar som en nod för att göra motstånd

²² R Karpantschhof, s. 46

²³ Blennow, D, Ungdomshuset, Resistance Witkin a Normalization Process and the Production of Subversive Situations
<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=1422901&fileOId=1432426> s. 25

²⁴ Citatet i sin helhet är intressant: ' Urban territory becomes the battlefield of continuous space war, sometimes erupting into the public spectacle of inner city riots, ... but waged daily just beneath the surface of the public (publicized), official version of the routine urban order" återgivet i Hansen, Space Wars... s 15

²⁵ D Blennow, s 25-27

mot hela den förändringen som underblåses av postfordistisk stadsplanering.

7 Andra cykeln, Fas 1 - 1 Mars, rivningen.

“Ungdomshuset är rydet!” är ett sms som kommer till Ted på morgonen den 1:e mars. Han vet fortfarande inte vem som skickat det. Värt att notera är att SMS:et är på danska och alltså spritt sig från Danmark eller blivit skrivet på danska av svenska aktivister. Andra SMS-kedjor exploderar i omfång under dagen. Ted springer från skolan och tar sig till Malmö. Parallellt med Ted har sedan 7 på morgonen hundratals människor tagit sig till Jaegtvej 69 där en militärhelikopter har landat på taket och antiterrornheten har intaget huset varefter man avspärrat gatan. Allt fler samlas utanför och ett antal grips. Själva utrymningen tar dryga en timme. Teds historia slutar egentligen vid Malmö Central på sätt och vis, när han kommer dit står svensk polis på plats. De visiterar honom och vägrar honom sedan att åka över eftersom han är ‘kravallklädd.’ Ted försöker komma över igen men blir åter stoppad och åker hem för att följa händelseförloppet på Internet.²⁷

Det som följer är tre dagars våldsamma gatukamper runtomkring Nörrebro. Demonstrationer avlöser varandra men det är framförallt när natten har lagt sig kring stadsdelen som bilar brinner och polisen blir anfallen. Mobiltelefoner tjänar som ett huvudsakligt medel för att sprida information genom SMS-kedjor, likadana som nått Ted. Studier i ett Uprør skriver att SMS-trafiken i Köpenhamn gick upp över 45% under händelserna den 1:e mars.

²⁶ Blennow, s. 26

²⁷ Ted 2010-12-08

28

Värt att poängtera är den annorlunda stilen av gatukonflikt. Gatukonfrontationerna liknar mycket mer de förortsbaserade upplopp som man kan se runtomkring i Europa, de är geografiskt baserade snarare än att utgå från demonstrationer. I brännandet av bilar, explosionen av det klottrade tecknet '69' (för Jaegtvej 69, ofta inramat av ett hjärta, se ovan), den plötsliga angreppet och sedan försvinnandet av angripare kan man förstå den lokala basen och möjligheterna det ger för en grupp som känner ett område väl att angripa ordningsmakt. Detta till skillnad från mer 'typiska' konfrontationer som exempelvis de under september eller december. I och med rivningen har en lokal bas skapats och därmed har karaktären av konflikten förändrats. Den urbana kopplingen mellan närområdet och de närboende gentemot staten och dess roll i omvandlingen av den urbana geografien har blivit framträdande istället för aktiviströrelse vs. staten eller annan juridisk instans. Detta är den slags förändring av situationen som beskrivs i rörelsers första cykler när de kan skifta sitt väsen eller sina handlingsmönster.

Förutom skiftandet av konfrontationsarena (inte geografiskt men *socialt*) så sker också en mängd andra händelser. 'Foreningen for flere operahuse', en aktivistgrupp som parodierade att man byggde operahus istället för bostäder i Köpenhamn, höll en galamiddag mitt på fina Gammel Kongevej. En ockupation skedde på Nørrebro på natten, en jättelik demonstration avgick från Blågårds Plads. Det fanns ingen ledningsgrupp som organiserar protesterna utan allt sker spontant, koordinerat av SMS och Internet. En av de sätten man kan förstå det på är den rhizomatiska strukturen som förut funnits men nu är en del av mobiliserandet av hela

²⁸ Från <http://moblog.net/media/s/t/e/stencils/jagtvej-69-ungdomshuset-rip.jpg> 2010-12-19

Ungdomshusetrörelsen. Det virrvarr av exploderande händelser (ibland bokstavligen) som sker de första dagarna sammanfaller med Sartres förståelse av reciprocitet. Deltagarna upplever en stark chock som sätter dem i handling i solidaritet med, men autonomt från, andra grupper. Jag menar också att det som sammanbinder så olika grupper är att de är alla påverkade av den grundläggande materiella konflikten över stadens yta och normaliseringen av Köpenhamn. Det uttrycks klart av Lisa

“Within this normalization of the city, the gentrification and all that, lies also a normalization of gender. Well, not normalization, but stereotypification of possible gender in the city. For example, the parks, that they are totally filled up with heterosexual couples and there (sic) children, like H.C. Ørstedsparken that has been, for like a hundred years, a place for fags. It has also been normalized as the hedges have been cut down, preventing the possibilities to hide and have sex. [...] I think that is one way of seeing how the normalization of the city relates to the narrowing of space for being ones gender in different ways or ones sexuality.” (Lisa 2009-03-24)²⁹

“Det var jag bare nødt til!” uttrycker Peter, en av intervjupersonerna i Studier i et Uprør.³⁰ “Det var en nødvendighed for mig at gøre - det føltes som at være i undtagelsestilstand. Hele tiden den der følelse af, at være nødt til at gøre noget, forde det er det eneste i ens hoved.”³¹ säger Lea i samma kapitel.

De uttrycker sig alltså med en tydlig moralisk och existentiell terminologi. På samma sätt som Ted omedelbart kastade sig på tåget så kände även personer som aldrig varit en del av Ungdomshuset tidigare att det var nödvändigt att agera. Och även att agera utanför vad man kan tänka sig är 'normala' ramar. Peter som inte varit aktiv innan är med och vänder bilar för att blockera vägar under upploppen hela dagen. Händelser som denna och aktioner tjänar till att radikalt förändra och bryta upp tidigare former

²⁹ D Blennow, s. 15

³⁰ K Ditlevesen, 'Man kan mærke, at det betyder noget - om følelser, politik og at blive aktiv i Ungdomshusbevægelsen' i Kampen om Ungdomshuset... s 181

³¹ K Ditlevsen, s. 182

av handlingsmönster och disciplinering. Det förändrar människors attityder och drar in dem i en snabbt förändrande ny kollektiv identitet. Uttrycken av vrede, upprördhet och sorg som uttrycks såväl i klistermärken ("KBH bliver aldrig den samme igen - Ungdomshuset du vil altid have vore hjerte"³²) som sätts upp såväl som mass-SMSen men även de tidigare nämnda handlingarna av kollektivt våld tjäna till att skapa handlingsimperativ.³³ Det förklarar vad man bör känna: upprördhet, sorg, chock. Och det förklarar vad man kan göra: blockera, förstöra och skapa mer uppmärksamhet genom fantasirika aktioner. Händelserna är inget exakt brott med tidigare handlingsmönster utan är en repertoar hämtad från rörelsens historia.

7.1 Mediadramaturgi

Under 1 mars händelserna slår det mediala intresset i taket också.³⁴ Det bidrar säkerligen till den stora mängd människor som dras in i konflikten under perioden. Media är som tidigare nämnt en yttre aktör med sin egen logik som interagerar med andra aktörer. Återkommande narrativ och enkla dramaturgiska knep dominerar medial täckning. Under perioden 1-3:e mars upprepas t.ex. ofta uppdelningen mellan fredliga och militanta demonstranter. Under händelserna finns det dock ingenting som i sig pekar på att det ska ha påverkat protesterna i sig utan samma aktivister kan i vissa fall agera våldsamt och i vissa fall agera fredligt beroende på situation och aktivisternas strategiska överläggningar.

Wennerhag påpekar att mediala bilder ofta interagerar med aktivister och aktivism.³⁵ Det ger ett större utrymme åt våldsamma och mycket dramatiska händelser och ett mindre åt fredliga. Och de som i sin tur är fredliga är nästan alltid sammankopplade med våldsamma händelser som att deras huvudsakliga vara är icke-våldsamma, snarare än deras krav eller idé.

³² K Ditlevsen, s. 181

³³ Ulrik S. Kohl, 'Gløddande mobiler, sms-slaget om Ungdomshuset', i Kampen om Ungdomshuset... s 206

³⁴ Se tabellerna figur 3 och figur 4 i R Karpantschov, s. 50. Här är 60 tidningsartiklar, det högsta under hela rörelsens tid, direkt korrelerande mot 800 anhängna.

³⁵ M Wennerhag, s. 307

36

Händelserna poängteras kanske starkast med de klottrade orden på den långa, gula muren som löpte ner mot Ungdomshuset: "Fuck jer! Nu er det krig!" ett uttryck som såväl fångar Ungdomshusets rebelliska ton som den desperata, arga chock som många beskrivit i intervjuerna.

7.2 Kulturellt skapande och appropriering

Ungdomshusets estetik är inte bara 'sort och grimt' utan är även ett lekfylldt appropriering av diverse populärkulturella fenomen. Genom existensen av ljudbilar kan demonstrationer idag föras med musik utan att band behöver marschera med. Där man förr kanske sjöng i en högre grad spelas nu sånger såväl gjorde av rörelsen som vars text eller rytm passar in. 'Our House' av bandet Madness, likväl den dansk-jamaicanska sångerskan Natasja som spelade in Ungdomshusets låt 'Ungdomshuset blir' och även 'Gi mig Danmark tilbage' var populära.³⁷ Man förhåller sig alltså öppet tolkande av kulturella fenomen och skapar hela tiden nya. Genom ett lekfylldt förhållningssätt skapar man nya meningar som lätt kan kommuniceras till stora grupper av människor som kanske tidigare hört musiken på radio. Samtidigt är det

³⁶ <http://www.uriasposten.net/wp-content/uploads/2008/02/fuck-jer-nu-er-der-krig.jpg>
2010-12-19

³⁷ Texten till den senere uttrycker klart och tydligt vad det handlar om: Så gir de ungdomshuset væk til en fanatisk sekt, / med et kors i røven, hvor er det frækt. / Gi' mig mit land tilbage, ligesom i de gamle dage. / Gi' mig frisindet igen, der lurer under byens tage. / Gi' mig København igen, min farverige gamle ven. / Gi' mig ungeren igen. Vi vil ha ungeren igen! -

inte svårt att se hur varje grupp behöver sina egna kulturella uttryckssätt för att kommunicera känslor och handlingsmönster.

7.3 Andra cykeln, Fas 2 - Utveckling och fortsättning

Som tidigare beskrivits i rörelsecykler kan inte de spontana och kreativa skeendena fortsätta i all evighet. Explosionen av protester dör ner efter några dagar. Huset på Jaegtvej 69 revs direkt av maskerade byggarbetare och rörelsen står nu utan direkt bas.

“It was a much larger group with a lot of people from Christiania, feminist groups and original users...then something quite, something new happened. People who previously didn't talk to each other talked... [...] While we were at Roskilde some was in Germany and the G8-summit who came home with some good ideas. It was an odd mix. People came home from Roskilde (där Ungdomshuset hade ett läger, min anm.), people came home from Rostock (där G8-mötet hölls och stora protester organiserades, min anm) and there was a lot of spirit...” (Christian 2009-03-21),³⁸

I det här citatet kan vi läsa om hur rörelsen har förändrats. Rita drar sig i en intervju till minnes att hennes pappa sa “Varfor kemper du for dette? Du var aldrig en del av Ungeren.” Man har slutat vara det Ungdomshus som fanns under rivningen, en kaotisk (men inte oorganiserad) rörelse. Nu infinner sig en period av expansion och organisering av olika projekt och initiativ som löper parallellt med varandra och är sammanbundna rhizomatiskt. Rita var på Ungdomshuset och ‘gjorde saker’, men hon såg inte sig själv som en del av Ungdomshuset för det. I och med förstörelsen av byggnaden och formerandet under de kaotiska dagarna av en rörelse kunde hon lika väl som Ted i Skåne eller Peter som aldrig gått på en demonstration innan³⁹ bli en del av Ungdomshuset.

³⁸ D Blennow, s. 27

Många aktioner sker, bland annat kampanjen 'summer of 69', en politisk kampanj som Ungdomshusets måndagsmöte satt i land. Under perioden skapas också de veckoliga torsdagsdemonstrationerna som skulle hålla på fram till instiftandet av ett nytt Ungdomshus.

Rita hänvisar i sin intervju till behovet av torsdagsdemonstrationerna som ett forum och en mötesplats. Man träffade sina vänner där och organiserade planer för aktioner.⁴⁰ Under denna rörelsens tredje period när den saknar en fysisk mötesplats (även om andra byggnader tillknutna rörelsen såsom Folkets Hus på Nörrebro inhyser många av deras aktiviteter) är skapandet av ett forum dit man kan söka sig för organisering nödvändigt. Det finns inte längre ett direkt mål att svärma mot som vid rivningen utan istället ett långsiktigt politiskt projekt, upprättandet av ett nytt hus.

Situationen var dock inte helt oproblematisk internt. Frågan om våld existerade och aktualiserades bland annat under en demonstration som hade parollen 'Blomster ikke brosten' (blommor inte gatsten). Även G13:s ickevåldskodex visade att det fanns interna motsättningar med användandet av våld. Frågan om disciplinering av rörelsen förs på tal här alltså. För att lyckas genomföra sitt syfte var man tvungen att förhindra vissa handlingar och få andra att ske. Någoting som också skapade en viss diskussion i rörelsen.⁴¹

8 Tredje cykeln. Fas 1 - G13

“Det var nogen som ringede til mig og sa Rita, vil du komme till ett infomøde nu på lørdag? Og jag sa ja, det vill ja, og sen tænkte jag ikke mer på det.” När Rita kommer till informationsmötet på Ungdomshuset måste det hållas tre gånger efter varandra för att alla som har kommit ska kunna höra. Det som avslöjas är planerna av att organisera en massiv kollektiv aktion för att ockupera ett nytt Ungdomshus. Gruppen som gör det kallar Rita för 'den kreative kerne', en grupp vänner som har varit utgångspunkten för många av de aktioner och idéer som uppstått i den danska vänsterradikala miljön.

³⁹ K Ditlevelsen, s 180

⁴⁰ Rita 2010-12-04

⁴¹ N Villumsen, 'Den hårde kerne kan ikke anholdes, ungdomshusbevægelsen som flydende netværk', i *Kampen om Ungdomshuset...* s. 223

Aktionen går under namnet G13 för Gröndalvaengallé 13, platsen där en övergiven fabrikslokal ligger och som aktivisterna planerar att ockupera. Det dramatiska i deras plan är skiftandet av aktionskodex och estetik. Från svarta blocket och upplopp till en ny kollektiv aktionsform. Planen för Aktion G13 är att med hjälp av 'konfrontativt ickevåld' ta sig in i byggnaderna och ockupera dem utan att slå eller förstöra något eller någon. Det är kring G13 aktionen som alla intervjupersoner koncentreras på samma plats. Rita är med och arrangerar demonstrationen. Ted frågar runt bland sina vänner och får slutligen en av dem att följa med. Demonstrationen utgår ifrån Nörrebrohallen den 6:e oktober 2007 och mellan 5 och 10 000 var på plats.

“Det vor en sådanne energi i luften, vi kiggade på varandre och blev exalterade. Det var en glad och energisk stämning, inte als som sort blok demonstrationer. Folk kom dit med barnvagn, sin mor.”⁴²

Under demonstrationen bryter sig olika block ur och försöker ta sig in i byggnaden. 200 personer från det queerfeministiska gula blocket lyckas och Rita beskriver hur exalterande det känns när hon ser dem springa bakom raderna av förvånade poliser.

“Det var en vild spontanitet... Det hade aldrig blivit planlagt utan var en totalt spontan aktion. Vi hurrade när vi såg dem och det gav oss geist att fortsætte...”⁴³

Ted deltog i ett utav blockens inbrytningsförsök. Han hamnar längst fram i en konfrontation med polisen. Han drar sig till minnes hur han vill backa undan. Någon tar då tag i hans axel och säger till honom: “Var inte orolig, vi står bredvid dig.”⁴⁴ Ted är med under återsamlingen när demonstrationen drar sig tillbaka efter att de aktivister som tagit sig in på tomten arresterats. Vid ett tillfälle spärrar polisen en av gatorna och Ted och hans vän går fram och sätter sig ner. Fler och fler börjar följa deras exempel och skapar en sittblockad. När han reflekterar över varför han gjorde det svarar han

⁴² Rita 2010-12-04

⁴³ Rita 2010-12-04

⁴⁴ Ted 2010-12-08

att: ”det var så man gjorde den dagen.” Den kollektiva aktionen har alltså inpräntat ett handlingsmönster snabbt i Ted som bara några timmar tidigare förmodligen aldrig skulle agerat på ett liknande sätt. I dessa mikrohändelser kan vi se en avvisning av interpellationen från polismakten, ett brytande av moderna disciplineringsprocesser.

G13 har alltså startat om cykeln till dess första stadium igen. De visuella/estetiska bilderna är återigen centrala. Alla blockens färgkodningar där maskeringar, fanor och skydd hålls i blockets färger bryter mot den sedvanliga svarta blocket-estetiken. Rita beskriver i sin intervju var de olika blocken har sprungit och befunnit sig och vad som skett. Hon kan peka ut platser och blir exalterad när hon berättar historien. Efteråt beskriver hon hur man började prata om ens blocktillhörighet som en beskrivning av ens person. “Om man var i det turkose blok så var man hård, om man var gul var man feministe...”

Blockens färgkodningar och maskeringar tjänar inte bara, eller skulle jag vilja argumentera, främst för att försvåra identifiering av polismakt eller uthängning i media utan som en kollektiv identitetsskapare. Den likadana klädseln och döljandet av ansiktet förenklar ett kollektivt agerande och kollektiv identifikation. Det är detta som sker när man diskuterar på samlingen efteråt vilket block man tillhör, det är detta som gjorde det möjligt för Ted att spärra vägen för polisen trots att han aldrig gjort något sådant förr. Rita menar att de aldrig skulle fått ett nytt Ungdomshus om det inte var för G13 även om hon är skeptisk till politiseringsmöjligheterna hos aktionen i sig. Ted däremot menar att aktionen förändrat hans liv, att han insåg att han kunde agera själv direkt. Båda är dock eniga i att det stärkt känslan av att man kan förändra saker själva och de återkommer båda i sina intervjuer till att de bara hade sina egna kroppar och sin egen vilja medan polisen hade vapen, utrustning och fordon. Att då uppnå en känsla av att vinna mot dem är centralt i deras berättelser. G13 skapar en ny öppenhet och kollektivitet och förenar de olika momenten av rörelsen i ett projekt.

8.1 Fas 2-3 - Efter G13

G13 resulterar i att Köpenhamns kommun öppnar för en lösning av Ungdomshusetfrågan. En mängd fler aktioner sker medan förhandlingar öppnas. Det sker dock ingenting speciellt förrän Ungdomshuset lanserar en till massaktion, BlokR

vars koncept är att stänga inne kommunpolitikerna i rådhuset till de har gett dem ett nytt Ungdomshus efter förhandlingar i månader i förhandlingarna. Köpenhamns kommun meddelar då att man ska upplåta fastigheten Dortheavej 61 till Ungdomshuserörelsen. Det är också dit man flyttar in den 1:e juli 2008 efter den 70:e torsdagsdemonstrationen i rad en vecka tidigare.

Rita förklarar att försök gjordes även efteråt att hålla igång rörelsen och gå vidare. En mängd Reclaim the Streets-fester arrangerades men en utav dem urartade i ett upplopp som orsakade en stor skandal i rörelsen då ”fel” saker förstördes. Det visade sig problematiskt att gå vidare och rörelsen upphörde att demonstrera och göra aktioner även om det sker många evenemang på och kring det nya Ungdomshuset. Rita menar i sin intervju att det är på grund av att rörelsen aldrig lyckades politisera tillräckligt många, det vill säga att det aldrig lyckades med att visa sammanhangen mellan stadens omvandling, Ungdomshusets rivning och ’normaliseringen’ av Köpenhamn. Det förefaller dock relativt paradoxalt eftersom alla intervjupersoner är eniga om att Ungdomshuset handlade om mer än bara kampen för en enskild byggnad. Wiklund påpekar att folkrörelser är till för att beskydda fundamentala livsytringar och när väl det försvaret är gjort så betyder det också folkrörelsens bortdöende. Rörelsen går på sätt och vis in i fas 3 i och med installationen på Dortheavej 61. Man har inte längre en rörelse som går på gatan och som gör saker. Man har dock skapat och omskapat sin politiska tradition på samma sätt som man behöll erfarenheterna från 80-talets BZ-rörelse som var så nödvändiga för Ungdomshusets repertoar och bas under konflikten. Ungdomshuset har också betytt oerhört mycket, inte minst för intervjupersonen Ted som genomgick en stark politiseringsprocess liksom många andra under perioden. Wiklund påpekar också att sociala rörelser ofta får ett långt genomslag efteråt i form av förändrade policier och politiska beslut som kan ses långt i efterhand.⁴⁵

⁴⁵ J. Wiklund, s 49

9. Slutsats och reflektion

Identiteter existerar i mångt och mycket för att göra det möjligt att kommunicera i ett kaos av intryck och motstridiga upplevelser. Det är sätt att systematisera vem man är i historien, nuet och framtiden. Men identiteter är inte bara enkla, statiska ting utan omskapas hela tiden. Med Sartres teoretiska förståelse skulle jag mena att den första fasen av en cykel inte ens är en identitet utan en helt öppen situation. Samtidigt samexisterar olika berättelser som rör sig på olika nivåer. I Ungdomshuset har jag inte kunnat se den sedvanliga splittringen och konflikten som tenderar att existera i sociala rörelser utan snarare, som Wennerhag påpekar, flera olika delar av rörelsen som korsbefruktas med varandra. Den underliggande orsaken till det är den ekonomiska omvandlingen av staden som skapar urbana konfliktfält som länkades ihop kring Ungdomshuset. Med detta sagt menar jag att Ungdomshusets kollektiva identitet också måste förstås som en hegemonisk identitet i en mångfald identiteter och rörelser som samvarierar i den större rörelsen. Det är inte 'besteforeldrer for flere ungdomshus' som är den man tänker på när man tänker på en Ungdomshusetaktivist.

I stor grad har rörelsen formats av yttre aktörer och konflikter med dessa. Kampen

mot polisen och kommunen har skapat ett gemensamt 'vi'. Ungdomshuset har i stor grad formats av den Andre, det rörelsen ser som ett danskt, förborgerligt, rasistiskt samhälle som vill asfaltera över allting som är kreativt och progressivt. Gentemot det har man lyckats formera en motbild av sig själv. Interaktionen med media är också en av hörnstenarna i Ungdomshusets utveckling. Utan upploppen skulle det aldrig blivit en medial uppmärksamhet kring Ungdomshuset. Och utan uppmärksamhet skulle människor aldrig fått reda på det och blivit involverade. Demonstranternas användande av våld och spektakulära aktioner som G13 måste därför ses som rationella i en tid då media intresserar sig mer för actionbilder än ett heltäckande samhällsrapporterande. Det mediala utrymme man fick gav upphov till ett enormt tryck på ett sätt som demonstrationer aldrig annars får.

9.1 Andra sociala rörelser

Ungdomshuset är ett paradigmiskt exempel på andra sociala rörelser. Dess användande av masskommunikation som SMS är en hörnsten i många andra rörelser. Dess förmåga att skapa en sammanhängande identitet och inkludera såväl dagskrav som en bild av ett framtida, utopiskt samhälle i en aktuell konflikt är också en del av andra rörelser. Protesterna mot Sverigedemokraternas intåg i riksdagen och stormningen av hjälpkonvojen Ship to Gaza som är de senaste aktuella konflikterna i Sverige (vid uppsatsens) skrivande kan också ses genom den lins av orsaker och effekter som jag beskrivit. Plötsliga händelser som hotas det Wiklund kallar för 'livsbetingelserna' eller uppfattas som en attack på en grupp eller en frihet och skapar en enorm rörelse inom bara timmar. Genom de traditioner som funnits tidigare skapas och omskapas identiteten, identiteter som alltid är kommunikativa och reproduceras i tid och rum. Exempelvis genom de spontana demonstrationer som organiserades vid de här händelserna, ofta av människor helt utanför andra sociala rörelser. Handlingsmönster som varit etablerade tidigare användes igen. Vi kan se samma mönster framträda i den europeiska kris- och studentrörelsen där symboler som använts i Paris används veckan efter i Italien för att sedan tas upp i London. Känslan av chock som beskrivs av intervjupersonerna är återkommande även i beskrivningar av deltagare i dessa rörelser. Att det aldrig kunde hända, att det inte är möjligt och att man nu är tvungen till att agera. Denna moraliska terminologi hänger säkert ihop med ett hot mot identiteten eller självuppfattningen. Om man identifierar sig som en del av

en viss grupp eller har sympatier åt ett visst håll så kommer händelser som starkt hotar eller förstör det man sympatiserar med skaka en till handling för att rädda sig själv som subjekt. Det också här radikaliserings inträffar, subjektet har skakats ur sin position och till handling och är nu benägen till att ta till sig en grupps åsikter och hamna i situationer han själv inte tidigare skulle gjort. Exempelvis då Ted som började spärra gator för poliser eller Peter som blev aktivist efter första mars.

Ungdomshuset lyckades kanske där andra rörelser misslyckats för att man både hade en lång tradition. Man var kapabel att upprätthålla det mediala intresset. Konflikten var både väldigt påtagligt fysisk (ett hus) och samtidigt projicerade en hel verklighetsbild. Skapandet av fysiska samlingsplatser även efter rörelsen förlorar Jaegtvej 69, såväl torsdagsdemonstrationerna och baser som Folkets Hus tjänade till att ge utrymme och kontinuitet för att organisera sig.

10. Litteraturlista

- Althusser, L (1971) *Lenin and Philosophy*, Monthly Review Press, New York
- Blennow, D (2009), *Ungdomshuset, Resistance Within a Normalization Process and the Production of Subversive Situations*
<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1422901&fileId=1432426>
- Casas-Cortés M & Cobarrubias S (2007), 'Drifting through the knowledge machine', i Shukaitis S , Graeber D, Biddle E (red) (2007) *Constituent Imagination, Militant Investigations Collective Theorization*, AK Press, Canada
- Butler J (2007), *Genustrubbel, Feminism och identitetens subversion*, Bokförlaget Daidalos AB, Uddevalla
- Davis M (1998) *Los Angeles, Utgrävning av Framtiden*, Arkiv Förlag, Bjärnum Tryckerier
- Deleuze G, Guattari F (1987) *A thousand plateaus: capitalism and schizofrenia*. University of Minnesota Press, Minnesota
- Ditlevesen K (2009) *Man kan mærke, at det betyder noget - om følelser, politik og at blive aktiv i Ungdomshusbevægelsen* (2009) i R Karpantschov & M Lindblom (red) (2009), *Kampen om Ungdomshuset. Studier i et oprør*, Monsun, Livonia Lettland.
- Hansen A (2006) *Space Wars and the New Urban Imperialism*, Lund, Sociologens

tryckeri

Karpantschof R & Lindblom K (red) (2009), *Kampen om Ungdomshuset. Studier i et oprør*, Monsun, Livonia Lettland.

Kohl U (2009), *Glødande mobiler, sms-slaget om Ungdomshuset*, i *Kampen om Ungdomshuset...* s 206 i R Karpantschof & M Lindblom (red) (2009), *Kampen om Ungdomshuset. Studier i et oprør*, Monsun, Livonia Lettland.

Shukaitis S, Graeber D, Biddle E (red) (2007) *Constiuent Imagination, Militant Investigations Collective Theorization*, AK Press, Canada

Villumsen N (2009) *Den hårde kerne kan ikke anholdes, ungdomshusbevægelsen som flydende netværk* i Karpantschof R & Lindblom M (red) (2009), *Kampen om Ungdomshuset. Studier i et oprør*, Monsun, Livonia Lettland.

Wennerhag M (2008), *Global rörelse, den globala rättviserörelsen och modernitetens omvandlingar*, Bokförlaget Atlas, Falun

Wiklund J (2010) *Demokratins bärare, det globala folkrörelsesystemet*, Rohnin Förlag, Visby